

HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA

2428

Na temelju članka 3. stavka 1., članka 108. stavka 7., članka 252. stavka 5., članka 253. stavka 9. i članka 260. Zakona o otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom (»Narodne novine« br. 44/2016, dalje: Zakon), Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje: Agencija) na sjednici Upravnog vijeća održanoj 25. 11. 2016. godine donijela je

PRAVILNIK

O DOZVOLJENIM ULAGANJIMA I OGRANIČENJIMA ULAGANJA UCITS FONDA

DIO PRVI

Članak 1.

Ovim pravilnikom detaljnije se propisuju:

- tržišta koja se smatraju uređenima,
- dozvoljena ulaganja i ograničenja ulaganja UCITS fonda,
- uvjeti i ograničenja vezani za tehnike i instrumente za efikasno upravljanje imovinom UCITS fonda,
- institucije koje se smatraju drugom ugovornom stranom u transakcijama s OTC izvedenicama.

Članak 2.

Ovim pravilnikom se u pravni sustav Republike Hrvatske prenosi Direktiva Komisije 2007/16/EZ od 19. ožujka 2007. o provedbi Direktive Vijeća 85/611/EEZ o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) s obzirom na razjašnjenje nekih definicija.

DIO DRUGI

Uređena tržišta

Članak 3.

(1) Uređeno tržište u smislu Zakona je tržište koje ispunjava uvjete za uređeno tržište u skladu s odredbama zakona koji uređuje tržište kapitala u Republici Hrvatskoj i/ili drugoj državi članici.

(2) Službena kotacija u smislu Zakona je kotacija burze sa sjedištem u trećoj državi koja minimalno ispunjava uvjete za uređeno tržište propisane zakonom koji uređuje tržište kapitala u Republici Hrvatskoj i/ili drugoj državi članici.

(3) Druga uređena tržišta u smislu Zakona su ona koja ispunjavaju sljedeće uvjete:

1. u vezi s njima društvo za upravljanje ima propisane sve potrebne procedure i postupke koji osiguravaju postupanje pažnjom dobrog stručnjaka u skladu s pravilima ponašanja propisanim Zakonom i pravilnikom koji uređuje organizacijske zahtjeve društva za upravljanje,

2. imaju odobrenje, regulirana su i predmet su nadzora od strane nadležnih tijela sukladno nacionalnom zakonodavstvu država u kojima imaju sjedište,

3. upravitelj središnjeg depozitorija i operater središnjeg registra nematerijaliziranih financijskih instrumenata su predmet nadzora od strane nadležnih tijela sukladno nacionalnom zakonodavstvu država u kojima imaju sjedište,

4. namira transakcija izvršava se u prihvatljivom vremenskom roku,

5. na njima je dozvoljeno ulagati UCITS fondu odnosno otvorenom investicijskom fondu s javnom ponudom iz države sjedišta toga tržišta,

6. redovito posluju odnosno na njima se kontinuirano u propisanom vremenu odvija trgovanje,

7. otvorena su za javnost.

DIO TREĆI

Dozvoljena ulaganja UCITS fonda

Članak 4.

(1) Društvo za upravljanje dužno se prilikom upravljanja imovinom UCITS fonda pridržavati svih odredbi prospekta predmetnog UCITS fonda koje se odnose na vrste imovine u koje je dozvoljeno ulagati, korištenje tehnika i instrumenata za efikasno upravljanje imovinom UCITS fonda i na ograničenja ulaganja UCITS fonda.

(2) Društvo za upravljanje dužno je prilikom upravljanja imovinom UCITS fonda poduzeti sve potrebne aktivnosti radi usklađenja sa Smjernicama o investicijskim fondovima čijim se dionicama trguje na burzi (ETF-ovima) i drugim pitanjima u vezi s UCITS fondovima, ESMA/2014/937 od 1. kolovoza 2014. koje je donijela Europska agencija za nadzor vrijednosnih papira i tržišta kapitala (ESMA) i Smjernicama o dozvoljenim ulaganjima UCITS fonda, CESR/07-044b od 19. 3. 2007. i 17. 7. 2007. koje je donio Odbor europskih regulatora za vrijednosne papire (CESR), a koje su dostupne na mrežnim stranicama Agencije i ESMA-e.

POGLAVLJE 1.

Prenosivi vrijednosni papiri

Članak 5.

(1) UCITS fondu dozvoljeno je ulagati samo u one prenosive vrijednosne papire koji zadovoljavaju sljedeće kriterije:

1. potencijalni gubitak koji UCITS fond može pretrpjeti u odnosu na držanje tih vrijednosnih papira je ograničen na iznos koji je za njih plaćen,

2. njihova likvidnost ne ugrožava sposobnost ispunjavanja Zakonom i/ili prospektom propisanih uvjeta i rokova isplate pri otkupu udjela,

3. moguće ih je pouzdano vrednovati na temelju točnih, pouzdanih i redovitih tržišnih cijena ili vrijednosti koje su dobivene metodologijom ili sustavom vrednovanja neovisnim od izdavatelja, a na temelju informacija dobivenih od strane izdavatelja vrijednosnog papira ili od mjerodavnog investicijskog istraživanja ili analize, u skladu s propisima kojima se uređuje utvrđivanje neto vrijednosti imovine UCITS fonda i cijene udjela u UCITS fondu,

4. za njih su dostupne odgovarajuće informacije i to:

– za vrijednosne papire iz članka 252. stavka 1. točaka 1. i 2. Zakona u obliku redovitih, točnih i cjelovitih informacija tržištu o vrijednosnom papiru ili, kada je to primjenjivo, sastavnicama vrijednosnog papira,

– za vrijednosne papire iz članka 252. stavka 2. Zakona u obliku redovitih i točnih informacija društvu za upravljanje o vrijednosnom papiru ili, kada je to primjenjivo, sastavnicama vrijednosnog papira,

5. prenosivi su,

6. njihovo stjecanje je u skladu sa strategijom ulaganja i investicijskim ciljevima UCITS fonda,

7. njihovi rizici su na odgovarajući način obuhvaćeni sustavom upravljanja rizicima UCITS fonda.

(2) Prilikom ulaganja imovine UCITS fonda u prenosive vrijednosne papire društvo za upravljanje dužno je voditi računa o likvidnosti konkretnih prenosivih vrijednosnih papira u koje ulaže te njihovom graničnom utjecaju na ukupnu likvidnost portfelja UCITS fonda. Isto tako, društvo za upravljanje dužno je kontinuirano voditi računa o likvidnosti portfelja UCITS fonda na način da periodično procjenjuje nalazi li se u portfelju UCITS fonda dovoljno likvidne imovine, a sve u smislu mogućnosti ispunjavanja Zakonom i/ili prospektom propisanih uvjeta i rokova isplate pri otkupu udjela.

(3) Za vrijednosne papire iz članka 252. stavka 1. točke 1. Zakona kojima se trguje na uređenim tržištima pretpostavlja se da su prenosivi i da ne ugrožavaju sposobnost UCITS fonda da ispunjava Zakonom i/ili prospektom propisane uvjete i rokove isplate pri otkupu udjela UCITS fonda, osim ako su društvu za upravljanje dostupne informacije o elementima iz stavka 5. ovoga članka koje upućuju na drugačiji zaključak.

(4) Kada su društvu za upravljanje dostupne informacije koje ukazuju da bi prenosivi vrijednosni papiri iz članka 252. stavka 1. točke 1. Zakona kojima se trguje na uređenim tržištima mogli ugroziti sposobnost UCITS fonda da ispunjava Zakonom i/ili prospektom propisane uvjete i rokove isplate pri otkupu udjela UCITS fonda, društvo za upravljanje dužno je procijeniti njihov rizik likvidnosti.

(5) Prilikom procjene rizika likvidnosti prenosivih vrijednosnih papira društvo za upravljanje mora uzeti u obzir najmanje sljedeće elemente:

1. količinu i vrijednost trgovanja prenosivim vrijednosnim papirom,

2. veličinu izdanja prenosivog vrijednosnog papira,

3. udio u izdanju prenosivog vrijednosnog papira kojeg društvo za upravljanje za račun UCITS fonda namjerava steći,

4. kada je to primjenjivo, nezavisnu analizu ponuda na kupnju i prodaju kroz određeno vremensko razdoblje s ciljem određivanja likvidnosti i utrživosti prenosivog vrijednosnog papira,

5. kada je to primjenjivo, analizu kvalitete i broja održavatelja tržišta predmetnog prenosivog vrijednosnog papira s ciljem ocjene kvalitete trgovanja na sekundarnom tržištu,

6. strukturu imatelja udjela u UCITS fondu i udio najvećih imatelja udjela u UCITS fondu,

7. svrhu ulaganja imatelja udjela u UCITS fondu,

8. informacije o tijeku novca UCITS fonda,

9. mogućnost ograničavanja otkupa udjela u UCITS fondu.

(6) Ako društvo za upravljanje, na temelju elemenata iz stavka 5. ovoga članka, procijeni da vrijednosni papir nije dovoljno likvidan da bi zadovoljio Zakonom i/ili prospektom propisane uvjete i rokove isplate pri otkupu udjela, UCITS fondu dozvoljeno je uložiti u takav vrijednosni papir ili ga zadržati u portfelju samo u slučaju kada društvo za upravljanje dokumentirano procijeni da se portfelj UCITS fonda sastoji od dovoljno drugih likvidnih financijskih instrumenata koji omogućavaju ispunjavanje navedenih obveza.

(7) U smislu Zakona, prenosivim vrijednosnim papirima u koje je dozvoljeno ulagati imovinu UCITS fonda smatraju se i:

1. udjeli i dionice zatvorenih alternativnih investicijskih fondova (AIF-ova) koje ispunjavaju sljedeće kriterije:

– ispunjavaju kriterije iz stavka 1. ovoga članka,

– na njih se primjenjuju mehanizmi korporativnog upravljanja koji se primjenjuju na ostale izdavatelje vrijednosnih papira koji minimalno podrazumijevaju pravo glasa ulagatelja zatvorenog AIF-a u procesu donošenja odluka i mogućnost utjecaja na strategiju ulaganja i investicijsku politiku zatvorenog AIF-a,

– kada poslove upravljanja imovinom u ime zatvorenog AIF-a obavlja vanjski upravitelj, taj upravitelj mora biti reguliran nacionalnim zakonodavstvom u svrhu zaštite ulagatelja koja minimalno podrazumijeva odvojenost imovine fonda od imovine upravitelja te izdvojenost imovine zatvorenog AIF-a iz stečajne odnosno likvidacijske mase depozitara i upravitelja,

2. strukturirani financijski instrumenti koji zadovoljavaju sljedeće kriterije:

– ispunjavanju kriterije iz stavka 1. ovog članka,

– osigurani su drugom imovinom ili su povezani s izvedbom druge imovine koja može biti različita od imovine iz članka 252. stavka 1. Zakona.

(8) Ako financijski instrument iz stavka 7. točke 2. ovoga članka sadrži ugrađenu izvedenicu na način kako se navodi u članku 13. ovoga pravilnika, na tu izvedenicu primjenjivat će se uvjeti i ograničenja Zakonom propisani za financijske izvedenice.

(9) Ulaganje imovine UCITS fonda u prenosive vrijednosne papire iz članka 252. stavka 2. Zakona dozvoljeno je isključivo ako je predviđeno prospektom UCITS fonda.

(10) Potvrdama koje predstavljaju plemenite metale iz članka 252. stavka 3. Zakona smatraju se potvrde koje mogu rezultirati stvarnom isporukom plemenitih metala UCITS fondu. Financijski instrumenti vezani uz kretanje cijene plemenitih metala, a koji se namiruju u novcu i ne mogu rezultirati stvarnom isporukom plemenitih metala UCITS fondu, ne smatraju se potvrdama koje predstavljaju plemenite metale iz članka 252. stavka 3. Zakona.

POGLAVLJE 2.

INSTRUMENTI TRŽIŠTA NOVCA

Instrumenti tržišta novca kojima se uobičajeno trguje na novčanom tržištu

Članak 6.

(1) Instrumentima tržišta novca kojima se uobičajeno trguje na novčanom tržištu smatraju se oni instrumenti koji ispunjavaju jedan od sljedećih uvjeta:

1. imaju dospijeće ili preostalo dospijeće od 397 dana ili manje,

2. imaju preostalo dospijeće kraće od dvije godine, a njihova kamatna stopa je varijabilna i najmanje svakih 397 dana podliježe redovitom usklađivanju prinosa ovisno o promjenama tržišne kamatne stope ili indeksa ili

3. imaju preostalo dospijeće kraće od dvije godine, a njihov profil rizičnosti, uključujući kreditni i kamatni rizik, odgovara profilu rizičnosti financijskog instrumenta iz stavka 1. točaka 1. ili 2. ovoga članka.

(2) Pozajmica na tržištu novca ne smatra se instrumentom tržišta novca u smislu Zakona i ovoga pravilnika.

(3) Zakonom zabranjenim primanjem ili davanjem zajmova ili sklapanjem drugih pravnih poslova koji su po svojim ekonomskim učincima jednaki zajmu iz članka 108. stavka 1. točke 1. Zakona, smatraju se i pozajmice na tržištu novca.

Članak 7.

(1) Instrumenti tržišta novca koji su likvidni i čija se vrijednost može u svakom trenutku precizno utvrditi su oni financijski instrumenti:

1. koji se mogu prodati uz ograničeni trošak u odgovarajućem kratkom vremenskom roku radi ispunjavanja Zakonom i/ili prospektom propisanih uvjeta i rokova isplate pri otkupu udjela na zahtjev ulagatelja i
2. za koje su dostupni precizni i pouzdani sustavi i metodologije vrednovanja koji ispunjavaju sljedeće kriterije:
 - a) omogućavaju da se izračuna vrijednost neto imovine UCITS fonda u skladu s vrijednošću po kojoj bi financijski instrument koji se drži u imovini mogao biti predmet transakcije po tržišnim uvjetima sklopljene između informiranih i nepovezanih strana koje su voljne obaviti transakciju,
 - b) zasnivaju se na tržišnim podacima ili na modelima vrednovanja, uključujući metode koje se temelje na amortiziranim troškovima.

(2) Prilikom ulaganja imovine UCITS fonda u instrumente tržišta novca društvo za upravljanje dužno je voditi računa o likvidnosti konkretnih instrumenata tržišta novca u koje ulaže te njihovom graničnom utjecaju na ukupnu likvidnost portfelja UCITS fonda. Isto tako, društvo za upravljanje dužno je kontinuirano voditi računa o likvidnosti portfelja UCITS fonda na način da periodično procjenjuje nalazi li se u portfelju UCITS fonda dovoljno likvidne imovine, a sve u smislu mogućnosti ispunjavanja Zakonom i/ili prospektom propisanih uvjeta i rokova isplate pri otkupu udjela.

(3) Za instrumente tržišta novca iz članka 4. stavka 1. točke 25. Zakona kojima se uobičajeno trguje na novčanom tržištu i instrumente tržišta novca iz članka 252. stavka 1. točke 1. Zakona kojima se trguje na uređenim tržištima se pretpostavlja da su likvidni i da im se vrijednost može u svakom trenutku precizno utvrditi, osim ako su društvu za upravljanje dostupne informacije koje ukazuju na drugačiji zaključak.

(4) Kada su društvu za upravljanje dostupne informacije koje ukazuju da bi instrumenti tržišta novca iz stavka 3. ovoga članka mogli ugroziti sposobnost UCITS fonda da ispunjava Zakonom i/ili prospektom propisane uvjete i rokove isplate pri otkupu udjela UCITS fonda, društvo za upravljanje dužno je procijeniti njihov rizik likvidnosti.

(5) Prilikom procjene likvidnosti instrumenata tržišta novca društvo za upravljanje treba kumulativno uzeti u obzir sljedeće elemente:

1. na razini instrumenta tržišta novca:
 - učestalost izvršavanja transakcija i kotiranja cijena ponude i potražnje za predmetni instrument,
 - broj sudionika koji su spremni kupiti i prodati instrument, spremnost sudionika održavati tržište za taj instrument, prirodu tržišnih transakcija (vrijeme potrebno za prodaju instrumenta, metode prikupljanja ponuda i mehanike prijenosa),
 - veličinu izdanja odnosno programa izdanja,
 - mogućnost prodaje instrumenta tržišta novca u kratkom roku po ograničenom trošku, u smislu niskih naknada i cijena ponude i potražnje i s vrlo kratkim rokom odgode namire.
2. na razini UCITS fonda:
 - strukturu imatelja udjela u UCITS fondu i udio najvećih imatelja udjela u UCITS fondu,
 - svrhu ulaganja imatelja udjela u UCITS fondu,
 - informacije o tijeku novca UCITS fonda,
 - mogućnost ograničavanja otkupa udjela u UCITS fondu.

(6) Ukoliko neki od elemenata iz stavka 5. ovoga članka nisu ispunjeni, ne znači nužno da je instrument tržišta novca nedovoljno likvidan. Navedeni elementi moraju osigurati da društvo za upravljanje adekvatno planira strukturu imovine UCITS fonda i predviđa novčane tijekove, kako bi moglo uskladiti očekivane novčane tijekove s prodajom prikladno likvidnih instrumenata u portfelju i zadovoljiti zahtjeve imatelja udjela u UCITS fondu.

Instrumenti tržišta novca čije je izdanje ili izdavatelj reguliran u svrhu zaštite ulagatelja i štednih uloga

Članak 8.

(1) Instrumenti tržišta novca iz članka 252. stavka 1. točke 6. Zakona su oni financijski instrumenti koji zadovoljavaju sljedeće kriterije:

1. ispunjavaju minimalno jedan od kriterija navedenih u članku 6. stavku 1. ovoga pravilnika i sve kriterije navedene u članku 7. stavku 1. ovoga pravilnika,
2. za njih su dostupne odgovarajuće informacije uključujući i one koje omogućavaju prikladnu procjenu kreditnog rizika koji je povezan s ulaganjem u takav instrument, uzimajući u obzir stavke 3., 4. i 5. ovoga članka,
3. slobodno su prenosivi.